

Arnhems Mantelzorg **Akkoord**

GEMEENTE Arnhem

Arnhems Mantelzorg Akkoord

Overeengekomen en ondertekend te Arnhem
21 maart 2019

Wij erkennen mantelzorg als belangrijke vorm van (informele) zorg. Mantelzorg is inherent verbonden aan - in principe - iedere zorgvraag. Dat vraagt erkenning en aandacht voor de positie, inzet en kwetsbaarheid van de mantelzorger en een passende benadering op maat.

De mantelzorger verdient het op een respectvolle wijze, die aansluit bij diens persoonlijke omstandigheden en die van de zorgvrager, benaderd te worden.

Niet de tijdsduur van de mantelzorg, maar de draaglast, draagkracht en het welzijn van de mantelzorger staan centraal bij de ondersteuning.

In samenspraak met de mantelzorger zoeken we naar de best mogelijke ondersteuning die aansluit bij de persoonlijke ondersteuningsbehoefte.

De mantelzorger is mede ketenpartner (op de eigen casus) in de zorg en beslist mee over het ondersteuningsaanbod. Formele en informele partners stemmen de werkwijze daarop af.

De kernpartners betrokken bij mantelzorgondersteuning en respijtzorg:

GEMEENTE ARNHEM

SOCIALE WIJKTEAMS

STG MANTELZORG EN VRIJWILLIGE THUISHULP

STG WELZIJN OUDEREN ARNHEM

GGZ – INDIGO

STICHTING ALZHEIMER ARNHEM

RIJNSTAD

Overwegende:

* dat samenwerking noodzakelijk is om vorm te geven aan versterking van mantelzorgondersteuning en respijtzorg in Arnhem,

* dat alle betrokken partnerorganisaties de urgentie van verbetering van de mantelzorgondersteuning en respijtzorg onderschrijven,

* dat de in 2018 geformuleerde visie op mantelzorg en de daaruit voortvloeiende geformuleerde ambities kunnen bogen op een breed draagvlak,

* dat de kracht van het opbouwende samenwerkingsnetwerk een meerwaarde met zich meebrengt voor de uit te rollen versterking van de mantelzorgondersteuning, de gedeelde expertise, kennis en informatie-uitwisseling,

* dat mantelzorgers gebaat zijn bij een efficiënte ondersteuningsstructuur en correcte doorverwijzing, informatie en advies,

* dat het vinden en behouden van ruimte voor het eigen welbevinden voor de mantelzorger belangrijk is en derhalve centraal zal staan in de ondersteuning,

* dat, zolang als dat mogelijk is, de ondersteuning idealiter aansluit op hoe zorgvrager en mantelzorger het thuis – of intramuraal – geregeld willen hebben,

Komen het volgende overeen:

1. De gemeente Arnhem voert de regie en ziet er samen met de kernpartners op toe dat de ambities vertaald worden naar een uitvoeringsagenda. De gemeente Arnhem zorgt ervoor dat deze regierol binnen de ambtelijke organisatie ondergebracht wordt, zodat de continuïteit gewaarborgd is.

2. De kernpartners beoordelen de gehanteerde werkwijze, de resultaten en de adviezen voor de voortgang aan de hand van de rapportage, in eerste instantie van de pilot in twee wijken – start januari 2019. De eerste tussenrapportage zal besproken worden in juni 2019. Daarna vindt jaarlijks een evaluatie en herziening van de planning plaats.

3. De kernpartners zetten zich in voor een integrale en systeemgerichte benadering. Dat betekent dat zowel zorgvrager als mantelzorger centraal staan in het organiseren van juiste en passende zorg en ondersteuning.

4. Voor zover dat nog niet gebeurd is, gaan de kernpartners de (aandacht voor) mantelzorgondersteuning in hun beleid en hun werkwijze integreren.

5. Voor uitvoering van activiteiten op wijk- of stedelijk niveau kan aan overige organisaties, niet behorende tot de kernpartners, gevraagd worden om daar een rol in te vervullen.

6. De mantelzorger wordt ondersteund zodat deze als partner, kind, ouder en/of werknemer zo goed mogelijk kan blijven fungeren. Als ervaringsdeskundige is de mantelzorger een expert die veel weet van diens zorgvrager en die kan adviseren over de zorg. De mantelzorger wordt op de eigen casus betrokken bij "mijn plan - ons plan".

7. De kernpartners zijn samen verantwoordelijk om ontwikkelingen en activiteiten die organisatie-overstijgend zijn, met collega organisaties af te stemmen en waar dat een meerwaarde oplevert, ook samen uit te voeren. Communicatie en afstemming vinden onder meer plaats in het "Netwerkoverleg Mantelzorg Arnhem", 4 x per jaar.

8. Het visie document en de ambities maken integraal onderdeel uit van het Arnhems Mantelzorg Akkoord.

9. Het Arnhems Mantelzorg Akkoord wordt elke 2 jaar geëvalueerd en naar bevinden aangepast.

Aldus overeengekomen en ondertekend te Arnhem,
21 maart 2019

Gemeente Arnhem
Mevrouw Martien Louwers
Wethouder

Sociale Wijkteams Arnhem
Mevrouw Mariken van Woerkum
Teamleider-bestuurder

Stichting Mantelzorg &
Vrijwillige Thuishulp
Mevrouw Anke Lunenberg
Bestuursvoorzitter

Stichting Welzijn
Ouderen Arnhem
Mevrouw Anita Huisman
Directeur-bestuurder
P.o. de heer Jan Jacobs

GGZ-Indigo
Mw. Helene Rigter
Teamleider Coördinator
Preventie Indigo

Stichting Alzheimer Nederland
Afdeling Arnhem
De heer Georg van de Laar
Bestuursvoorzitter

Stichting Rijnstad
Mw. Anja Geritz
Directeur-bestuurder

Ondertekening van het Arnhems Mantelzorg Akkoord

Door 'schilpartners' op 19 september 2019

Met de ondertekening van het Arnhems Mantelzorg Akkoord onderschrijven wij de noodzaak om samen te werken aan het versterken van mantelzorg(ers) in Arnhem. Door:

- bewustwording van mantelzorg(-ers) te stimuleren
- draaglast en draagkracht van mantelzorgers in balans te houden of te brengen
- mantelzorgers op maat te ondersteunen.

Dat vraagt van alle partners om

- kennis te delen over wat er gebeurt in de stad en in de wijken, zodat de mantelzorger snel en adequaat wordt doorverwezen
- óók aandacht te hebben voor de mantelzorger en diens perspectief, naast aandacht voor de zorgvrager (de cliënt).

Met de handtekening verklaren wij dat we bereid zijn om goed voor de Arnhemse mantelzorgers te zorgen. Ook binnen onze eigen organisatie zullen wij ons inspannen om te voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken.

Kern- en schilpartners
Op 21 maart 2019 hebben zeven "kern-partners" samen met de gemeente Arnhem het Arnhems Mantelzorg Akkoord ondertekend. Na een uitvoerige kennismakingsronde is nu het moment voor de "schil-partners" om aan te sluiten. Voor alle partners - schil- en kernpartners - is het Arnhems Mantelzorg Akkoord inhoudelijk gelijk. Het verschil zit onder meer in de kernactiviteiten van de organisatie en de relatie met de gemeente als subsidiegever.

Aan alle partners van het Arnhems Mantelzorg Akkoord vragen we om:

- mantelzorgers hun ervaringen en ondersteuningsbehoeften te laten delen
- van de ervaringen van mantelzorgers te leren.

Meerwaarde van de schilpartners
De schilpartners beschikken over specifieke expertise, kennis, ervaring en vaardigheden waarmee zij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de uitvoering van het Arnhems Mantelzorg Akkoord.
Bijvoorbeeld kennis over specifieke aandoeningen, wet- en regelgeving, vaardigheden om trainingen en cursussen te geven voor mantelzorgers en vrijwilligers of expertise in de omgang met veranderend gedrag.

Schilpartners kunnen zinvolle bijdragen leveren door samen te werken op wijkniveau of stadsbreed. Mantelzorgers blijken er baat bij te hebben als ze elkaar kunnen ontmoeten en voor hun ontspanning aan activiteiten kunnen deelnemen. Dat moet mogelijk zijn, laagdrempelig en dichtbij.

In de stad - en meer nog op wijkniveau - werken schilpartners aan de versterking van het "netwerk informele zorg & ondersteuning". Schilpartners kunnen hun bijdrage leveren door hun kennis en ervaring ter beschikking te stellen van het brede netwerk rondom mantelzorgondersteuning. De ondersteuning voor mantelzorgers kan efficiënter geregeld worden als we goed van elkaar weten wie wat doet en waar de juiste en passende ondersteuning te vinden is.

Aldus overeengekomen en ondertekend te Arnhem, 19 september 2019

MEE Gelderse Poort
Mevrouw M. (Maaike) Mensen
Manager Expertise Centrum

Pleyade
Mevrouw K. (Kim) Peters-Aleven
Manager

i.o. Mevrouw M. (Marion) van Loo

Ziekenhuis Rijnstate
Mevrouw M. (Mieke) Zemmelink
Manager Zorg

Driegasthuizengroep
Mevrouw M. (Mariken) Spaan
Manager Wmo

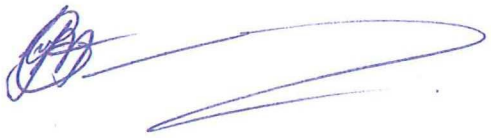
Thuiszorg Groot Gelre
Mevrouw M. (Mariken) Spaan
Manager Wmo

Parago
Mevrouw K. (Karien) Boekema
Manager Parago

Buurtzorg Nederland, Arnhem
Mevrouw A. (Ank) van Opstal

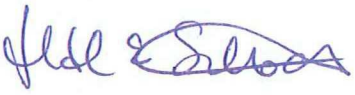
Acare Thuiszorg
Mevrouw A (Ans) Stuut
Directeur

Insula Dei Huize Kohlman
Mevrouw Y.M. (Yolanda) de Jong
Raad van Bestuur

Klimmendaal
De heer Dr. Ir. M. (Martijn) Kuit
Raad van Bestuur

i.o. Mevr. H.H.E. (Hester) Schoch
Regiomanager Volwassenenzorg

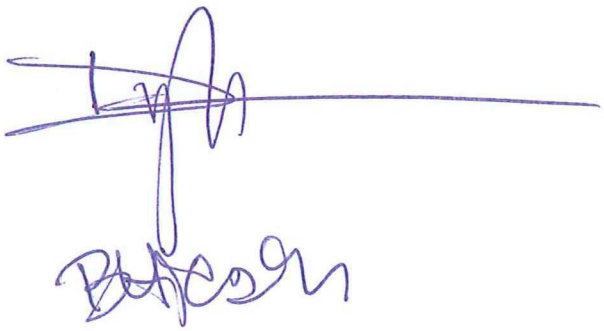
STMG
De heer F. (Fred) van der Heijden
Directeur-Bestuurder

Onze Huisartsen
De heer H. (Eric) Scheppink
Algemeen Directeur

Stichting Nabij
Mevrouw M. (Mo) van Dijk
Bestuurslid

Bijzonder in Arnhem
Mevrouw B. (Bianca) Hierck

Humanitas, Arnhem
Mevrouw O. (Olivia) Sprock

VPTZ Arnhem
De heer D. (Dolf) Mulder
Beleidscoördinator

Rode Kruis Arnhem
Mevrouw M. (Margareth) Bouwmeister
Manager afdeling Arnhem

Zonnebloem Arnhem
De heer G. (Guido) Hoes
Secretaris Bestuur Arnhem Zuid-oost

OKO Overleg Kerk & Overheid
De heer P. J. (Pieter Jan) Veenstra
lid kernteam OKO

Mantelzorg Makelaars
Mevrouw D. (Dorien) Dullaert

Mevrouw P. (Petra) Veen

Bijlagen:

MEEDOEN IN ARNHEM
Visie op Mantelzorgondersteuning en Respijtzorg

Mantelzorg is een overkoepelend begrip voor alle zorg, hulp en ondersteuning die binnen de context van een persoonlijke relatie geboden wordt aan een persoon met een zorgbehoefte. De zorg wordt niet vanuit een professioneel perspectief geboden en wordt niet betaald.

Wij erkennen mantelzorg als belangrijke vorm van (informele) zorg. Mantelzorg is inherent verbonden aan - in principe - iedere zorgvraag. Dat vraagt erkenning voor de positie, inzet en kwetsbaarheid van de mantelzorger en een passende benadering.

Deze vaak nieuwe omstandigheden voor de zorgvrager en de mantelzorger hebben grote gevolgen voor het persoonlijk leven en deze relatie.

Dat vraagt een passende benadering die aansluit bij de persoonlijke omstandigheden van kwetsbare inwoner en mantelzorger. Dat betekent: mantelzorgondersteuning op maat.

Mantelzorg kan heel intensief zijn en lang duren. Ervaringen van mantelzorgers laten zien dat ook korter durende mantelzorg zwaar kan zijn. De betrokkenheid en de verantwoordelijkheid van de mantelzorgers zijn groot. Vaak leveren zij activiteiten in het kader van hun eigen welzijn en vrije tijd in ten gunste van de zorgvrager, hetzij vrijwillig, hetzij omdat zij niet anders kunnen. Soms ook leveren zij geheel of gedeeltelijk betaald werk in.

Niet de tijdsduur van de mantelzorg, maar de draaglast, draagkracht en het welzijn van de mantelzorger staan centraal bij de ondersteuning.

Het belang van deze vorm van informele zorg is velerlei: Om te voorkómen dat mantelzorgers zelf zorgvrager worden en een beroep gaan doen op zwaardere zorgaanvragen, willen we dat zij zo lang mogelijk gezond blijven en hun zorgtaken kunnen blijven uitvoeren met behoud van aandacht voor hun welbevinden.

Met aandacht voor het eigen welbevinden kunnen blijven zorgen, daarvoor is een balans nodig tussen zorgen voor de ander en zorgen voor jezelf. In samenspraak met de mantelzorger zoeken we naar de best mogelijke ondersteuning die aansluit bij de persoonlijke omstandigheden.

Zolang als dat mogelijk is, sluit de ondersteuning aan op hoe inwoner en mantelzorger het thuis – of intramuraal – geregeld willen hebben. Zij zijn degenen die het beste weten welke ondersteuning passend is.

De mantelzorger is mede ketenpartner (op de eigen casus) in de zorg en beslist mee over het zorgplan. Formele en informele partners stemmen de werkwijze af op de samen overeengekomen visie en uitgangspunten.

Persoonlijke zorg en aandacht direct in de eigen leefomgeving draagt bij aan het welzijn van zorgvrager en mantelzorger en verdient daarom alle mogelijke ondersteuning. Daarom is het van belang dat betrokkenen zo lang als dat mogelijk is zelf de regie blijven voeren.

De mantelzorgondersteuning en respijtzorg sluiten daarom aan op
- Voldoende ruimte voor de mantelzorger om op adem te komen
- Op- en bijstellen Mijn plan-Ons plan:: dat doen we SAMEN.

De Ambities
VINDEN en VERBINDEN

AMBITIE 1
positie

De (h)erkenning van en bewustwording over mantelzorg en de kwetsbare van mantelzorgers bij inwoners, professionals en intermediairs wordt vergroot. Extra aandacht wordt besteed aan groepen mantelzorgers met een verhoogd risico op werkdruk en/of overbelasting.

Wat gaan we doen?

Inwoners, vrijwilligers en professionals informeren over mantelzorg en mantelzorgondersteuning.
Er wordt actie ondernomen om specifieke groepen beter in beeld te krijgen.

Resultaten

1. Professionals zijn gericht op de zorgvrager EN op de mantelzorger.
2. Mantelzorgers worden gesignaleerd door huisartsen, dementieconsulenten, wijkverpleegkundigen, medewerkers bij thuiszorg en verpleeghuizen, apotheken, hulpverleners, fysiotherapeuten en vrijwilligers bij organisaties zoals De Zonnebloem, kerken, wijk- en buurtontmoetingspunten.
3. Er zijn mantelzorgers in beeld. Alle intermediairs wijzen de mantelzorger op de "voordeur" bij MVT en de mogelijkheid om zich daar vrijblijvend te melden / registreren, zodat zij geïnformeerd worden en op de hoogte worden gehouden van activiteiten.
4. De specifieke ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers is in beeld, zodat betrokken partijen hun aanbod daarop kunnen afstemmen.
5. Er wordt actief gevraagd naar mantelzorg bij preventieve huisbezoeken en keukentafelgesprekken.
6. Voor jonge mantelzorgers, ouderen, ouders van kinderen met een beperking en werkende mantelzorgers worden actieplannen nader uitgewerkt.

Uitvoering

Gemeente Arnhem, MVT, SWOA, Sociale Wijkteams, Teams Leefomgeving, professionals.

Regie

Gemeente Arnhem.

Kosten

AMBITIE 2

De samenwerking tussen verschillende domeinen op het gebied van mantelzorg is versterkt en kennis wordt met elkaar gedeeld.

Betrokken partijen hebben inzicht in de ondersteuningsmogelijkheden en het – mogelijk vernieuwde – aanbod van relevante partners.
Met onze gezamenlijk geformuleerde visie, ambities en uitvoeringsplannen investeren we in samenwerking en afstemming.

Wat gaan we doen?

Huisartsen, ziekenhuizen, verpleeghuizen, fysiotherapeuten en apotheken actief informeren over de urgentie van preventief mantelzorgbeleid.
Er wordt gewerkt aan een actueel overzicht van mantelzorgondersteuning en respijtzorg dat voor alle relevante ketenpartners beschikbaar is.

We gaan de samenwerkingsintenties tussen de gemeente, professionals en formele / informele ketenpartners vastleggen in een "Arnhems Mantelzorg Akkoord".
Uit dat akkoord vloeit voort dat we elkaar aanspreken op gezamenlijke verantwoordelijkheid, een partnerschap in de uitvoering en draagvlak op alle niveaus binnen de organisaties.

Resultaten

1. Alle partners zijn gezamenlijk eigenaar van het voorliggende "probleem" en de "oplossingen".
2. Tussen verschillende domeinen wordt kennis en informatie gedeeld zodanig dat dat ten goede komt aan verbetering van de mantelzorgondersteuning.
3. Een overzicht van allerlei vormen van ondersteuningsaanbod is beschikbaar.

Uitvoering

Gemeente Arnhem, MVT, wijkteams, ketenpartners gezondheidszorg en ondersteuning.

Regie

Gemeente Arnhem.

Kosten

VERSTERKEN

AMBITIE 3

Aandacht voor mantelzorgers en mantelzorgondersteuning is, waar mogelijk en relevant, ingebed in de werkwijze van de relevante ketenpartners.

Mantelzorgers worden standaard betrokken bij het gemeentelijk beleid dat hen aangaat.

Wat gaan we doen?

We gaan erop toezien dat de draaglast en draagkracht van de mantelzorgers in de nulde en eerstelijnscontacten aandacht krijgt.

Resultaten

1. Wijkcoaches – en andere professionals - hebben aandacht voor de mogelijke ondersteuningsvraag van de mantelzorger tijdens het keukentafel- of intakegesprek.
2. Indien nodig worden afspraken vastgelegd in het plan van de inwoner (Mijn plan/ Ons plan).
3. Bij voortgangsgesprekken is de mantelzorger nadrukkelijk uitgenodigd om aan te schuiven, In sommige situaties kan dat ook betekenen dat de mantelzorger een apart gesprek met de wijkcoach heeft. Dit in principe met instemming van de betreffende inwoner.

Uitvoering

MVT, gemeente Arnhem, Sociale Teams, TLO's, SWOA.

Regie

Gemeente Arnhem.

Kosten

AMBITIE 4

Waardering voor mantelzorgers is doorontwikkeld. Regelgeving werkt niet belemmerend maar ondersteunend hieraan.
Dat geldt ook voor informatie en advies over ondersteunende maatregelen.

Wat gaan we doen?

Afstemming van de waardering voor mantelzorgers.
Informatie over waardering en toegang tot verschillende vormen van ondersteuning wordt pro-actief aangeboden.

Resultaten	1. Er is een mix aan vormen van waardering voor mantelzorgers gerealiseerd, in afstemming met mantelzorgers. 2. Een aantal organisaties organiseert een "eigen" waardering voor mantelzorgers. Ook deze vormen worden afgestemd zodat ze elkaar aanvullen en dubbelingen en overlap waar mogelijk voorkomen kunnen worden. 3. De criteria voor de waardering vanuit gemeentelijk beleid zijn helder en ook voor de inwoners in Arnhem duidelijk. 4. Aanmelding, toegang en uitwerking van het Mantelzorg Compliment Arnhem is eenvoudig en vrij van overbodige bureaucratie.
Uitvoering	Gemeente Arnhem, MVT , wijkteams en wijk- en burgerinitiatieven.
Regie	Gemeente Arnhem.
Kosten	

AMBITIE 5

	Het stedelijk steunpunt mantelzorg (MVT) is doorontwikkeld zodat de ondersteuning voor professionals, vrijwilligersorganisaties en mantelzorgers versterkt wordt.
Wat gaan we doen?	Het stedelijk steunpunt MVT wordt gefaciliteerd zodat zij hun rol als stedelijk steunpunt kunnen versterken.
Resultaten	1. Professionals en vrijwilligersorganisaties zijn geïnformeerd over de mogelijkheden van mantelzorgondersteuning op stads- en wijkniveau. 2. De gemeente, MVT, en relevante ketenpartners hebben een link op hun website waardoor mantelzorgers helder geïnformeerd worden over de toegang tot en mogelijkheden voor ondersteuning. 3. Professionals en vrijwilligers zijn geïnformeerd over de mogelijkheden van deskundigheidsbevordering inzake specifieke thema's, vaardigheden en kennis.
Uitvoering	MVT in afstemming met ketenpartners.
Regie	Gemeente Arnhem en MVT.
Kosten	

VERLICHTEN

AMBITIE 6

	In Arnhem worden in de stad en op wijkniveau ontmoetingen tussen mantelzorgers onderling gestimuleerd en gefaciliteerd.
Wat gaan we doen?	Voortvloeiend uit informatieve bijeenkomsten of op verzoek wordt onderling contact tussen mantelzorgers van bepaalde doelgroepen georganiseerd.
Resultaten	1. Er zijn meerdere groepen mantelzorgers die elkaar informeel kunnen ontmoeten. 2. Collectieve ondersteuning en/of informatiebijeenkomsten zijn op wisselende dagdelen georganiseerd. 3. Er is een mix van informatieve bijeenkomsten en bijeenkomsten gericht op ontmoeting.
Uitvoering	MVT, SWOA, Rijnstad.
Regie	Gemeente Arnhem.
Kosten	

AMBITIE 7	We zijn goed voorbereid op de verwachte toename van de behoefte aan lichte en zwaardere vormen van ondersteuning en respijtzorg.
Wat gaan we doen?	We gaan het bestaande aanbod van respijtzorg en andere vormen van ondersteuning afstemmen op de behoefte en waar nodig nieuwe vormen van respijtzorg aanmoedigen.
Resultaten	1. De "respijtwijzer" is uitgezet bij ketenpartners en mantelzorgers. 2. Verbeterpunten en tips zijn meegenomen bij het actualiseren van de respijtwijzer. 3. Relevante ketenpartners zijn geïnformeerd over de wensen en behoeften van mantelzorgers en hebben hun aanbod aangepast. 4. Vrijwilligersorganisaties werken samen om hun ondersteuningsaanbod op wijkniveau beter op de behoefte af te stemmen. Het verbinden van "kwetsbaarheid aan vitaliteit" staat daarbij centraal. 5. De respijtwijzer wordt op peil gehouden en regelmatig geactualiseerd.
Uitvoering	MVT, professionals, vrijwilligers.
Regie	Gemeente Arnhem.
Kosten	
Regie	Gemeente Arnhem en MVT.
Kosten	